

ELŐIRÁSTÁS ÁRA:
Egész évre 6 ft.
Félévre 3 ft.
Negyedévre 1 ft 50 kr.
Bérmertelen levelek csak ismert kezekről fogadtatnak el.
Észiratók nem adának vissza.
Egyes szám ára 15 kr.
A nyilatkozatok minden garmond sor díja 20 kr.

ZEMPLEN.

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLEN VÁRMEGYÉNEK HIVATALOS LAPJA.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

HÍRDETÉS DÍJA
hivatalos hirdetéseknek:
Minden sor után 1 kr.
Azonfelül bélyeg 30 kr.
Petitnél nagyobb, avagy díszbetűkkel vagy körzettel ellátott hirdetésekért természetesen minden négyzetcentiméter után 3 kr. számítatik.
Állandó hirdetéseknek kedvezmény nyújtatik.
Hirdetések és pénzüldemények a kiadóhivatalhoz intézendők.

Magyar nemzeti kultúra.

Tisztában vannak-e kultur egyesületeink azzal, hogy mi az a magyar nemzeti kultúra?

Sokan azt vélik, hogy az a nyelvben van, sőt már az unalomig halljuk azt a görögöktől átvett, kopott frázist is hogy: *nyelvében él a nemzet.*

Ez téves nézet, tudatlanságra mutat s azért eredményez több bajt, mint áldást.

Hogy mi a magyar nemzeti kultúra, arra nézve a példákól lehet legjobban következtetni a lényegre.

Magyar nemzeti kultur-politikát IV. Béla, de főképp Mátyás király és Széchenyi követték. Tudtommal egyiknél sem a magyar nyelv volt a fő cél, de ez csak eszköz, vagy eredmény gyanánt jött szóba náluk; mert a kultúra nem a külsőségekben, nem a nyelvben, de a szellemben, a belső az erkölcsi műveltségben áll; a politikai nemzetiség pedig szintén nem csupán a nyelvben, születésben, de a nép szellemében, intézményeiben erkölcsi gyökerezik.

Mert csupán a magyar nyelv terjesztésével nem lehet magyarrá tenni a népeket.

Nem csak nyelvben, de inkább erkölcsiében, intézményeiben él a nemzet.

A magyar nemzeti kultúra nem annyira csak a nyelv terjesztéséből áll, mint inkább művelni nemzeti intézményeinket is, pl. magyar közigazgatást, igazságszolgáltatást, kiváló jogi irodalmat teremteni és kitűnő jogszolgáltatással biztosítani a népművelődését, vagyonosodását, mint Mátyás az igazságos is tevé.

Nem annyira az abc szétosztogatásában és a hazafisággal való monopolizálásban áll, mint inkább művelni a nép kedélyét, szívét, nemesíteni hajlamait, társadalmilag egyesíteni a legellentétebb érdekeket is; a humanizmus áldásaival jólétet teremteni közöttük, mint azt tevé IV. Henrik, a bölcs, a jóságos francia király, akinek ideálja volt

az, hogy béke legyen örökké a földön az, emberek között.

Nincs tanulságosabb példa arra nézve sehol, hogy a nemzet nem csupán nyelvben létezik, mint az erdélyi vármegyék, ahol kiderült, mikép helytelen volt a görög és germán minták után csak nyelvészeti politikát üzni és emellett épen a lényegét, a korrupció kiirtását, a magyar közigazgatás kultiválását elfeledték.

A nemzeti egység megalkotásának vannak sokkal jobb, sokkal biztosabb, könnyebb eszközei, mint a gépies nyelv. Hisz régi igazság, hogy a betű öl; de a szellem az ami él. Vagy kell-e csattanósabb példa a nyelvi egység silányságára, mint épen a német és görög nép, amelyek sohasem bírtak nemzeti egységre jutni — holott a magyar génius, már Mazinni, Cavour előtt 1000 évvel megalkotta azt.

Nem többet használna-e a magyar nemzeti egységnek az, ha a magyar és román népet annak öntudatára ébresztenék, hogy *ők vérrokonok, ők fajtestvérek*, mert a dák nép a hun-szkytha családnak egyik ágát képezte s utódaik a Kavkaz-vidéki Dághasztán lakói maig is megőrizték e nemzeti öntudat emlékét.

Más a faji egység és más a nemzeti egység! És hogy Mátyás király a magyar nemzetnek előbb inkább szívét, mint nyelvével akarta kultiválni, inkább intézményeit akarta, hadseregét és egyházát ohajtotta magyarrá, nemzetivé tenni: többet használt ezzel a nemzeti ügynek, mint ha csak nyelvével fejlesztette volna, mint a korrumpált hellének tanították, akik tulajdonképen sohasem bírtak egységes nemzeté alakulni, nélkülözvén karakterükben az államalkotó sajátságokat, mint a mai szerb és sémi népeknél is látható. *Valódi magyar nemzeti politikát csak az a társadalom, az a vármegye, az az országrész folytathat, amely nem csupán a nyelv eszközeiben akarja látni a nemzeti politika eszközt, hanem csak az a*

vármegye, az az országrész képes helyesen folytatni magyar nemzeti kultur-politikát, amelyik először a történelem segítségével felderíteni igyekszik a magyar nemzeti kultúra forrásait, ősi vallását, őstörténelmét és e kérdésnek egészen legmélyebb gyökeréig képes eljutni.

Korrupció mellett nem állhat fenn nemzeti élet.*) **Hollós István dr.**

Vármegyei ügyek.

A vármegyei virilis bizottsági tagok 1895. évre szóló névjegyzékének egybeállításához szükséges adóhivatali kimutatások beérkezvén, a vármegye levéltárában megtekinthetők. Az igazolóválasztmány a névjegyzék kiigazítása céljából üléseit a jövő szeptember hó első napjaiban fogja megtartani, a kik tehát felvételt kívánják magukat, rendesen felszerelt kérvényeiket addig az ideig mutassák be, mert az elkészen beadott kérvények nem lesznek figyelembe vehetők.

A t. vármegye közigazg. és gyámhat. szükségleteiről, valamint az ezek fedezésére szolgáló jövedelmekről az 1895. évre összeállított költségvetés sommázatát a következőkben összefoglalva hozzuk köztudomásra:

A) Szükséglet.

1. Tisztviselő-, segéd- és kezelőszemélyzet fizetése és lakpénze:	100,380 ft — kr.
2. Szolgazemélyzett bére és lakpénze:	7,620 ft — kr.
3. Szolgazemélyzet ruházata és lótarási átalánya:	2,461 ft 34 kr.
4. Hivatalos helyiségek bére:	1,100 ft — kr.
5. Irodai szükségletek:	6,500 ft — kr.
6. Napiidjék és utiköltségek:	8,300 ft — kr.
7. Épületek fentartása:	1,373 ft — kr.
8. Egyéb rendszeresített kiadások:	250 ft — kr.
9. Rabtartási költségek:	100 ft — kr.
10. Előre nem látott kiadások:	1,250 ft — kr.
I—IO	129,334 ft 34 kr.

*) Részlet a szerzőnek, tisztelt barátunknak s kedves munkatársunknak a »Magyar nemzeti kultúra« c., 34 lapra terjedő brosjúrából, mely, mint a szerző sajátja, (tehát csak az ügybarátok érdeklődésére számítva) a minapiban hagyta el a sajtót M.-Szigeten. Igen derék, közérdekű sőt aktuális tartalmáért csak sajnálni lehet, hogy a brosjú könyvtáruis uton nem kapható. **Szerk.**

TÁRCA.

Úti emlékek.

II. Fiumétől — Velencéig.

(Folytatás.)

— A »Zemplén« eredeti tárcája —

A doge-palota épen a kikötőre néz. »Doge« volt a velencei köztársaság elnökének címe. Kivülről tekintve a földszinti részen és az első emeleten nem látunk folytonos falat és ablakokat, mint a 2-ik emeleten, de csupa oszlopot, földszint nagyobb az emeleten kisebb nyílásokkal, vagy közökkel, az oszlopok is földszint vastagabbak, az emeleten karcsubbak, de számosabbak. Egy művelt fiatal magyar építész társaságában jártunk Velencében — aki jelenleg Finnében építi az új kormányzó palotát, ez azt állítja, hogy ma nincs az az építész, aki a doge-palota e karcsu oszlopaire merné ráépíteni azt a tömör felső részét az épületnek. Ugyanő figyelmeztetett arra is, hogy az épület belső udvarain és egyéb részein s a Szt-Márk temploma déli oldalán levő gyönyörű márvány-oszlopok mind más-más, kettő sem található teljesen egyenlő, amit akként fejtett meg, hogy ezeket, — mikor a velencei köztársaság hatalma tetőpontján volt, s a tengerek

felett úgy uralkodott, mint most Nagy-Britannia — ezeket az oszlopokat Görög-országból s a világ minden részeiből hordozta össze, a hol azokat találta. A doge-palota nyugati oldalánál befelé menve a Szt. Márk templomának főbejárata előtt s a Szt. Márk-tér keleti részén találjuk magunkat. Ez az egyetlen tágas tere a városnak a többi három oldalról két-két emeletes, egymáshoz hasonló épületekkel körülvéve, földszint mindenütt nyitott oszlopos folyosókkal. A tér nyugati oldalán — állítólag — I. Napoleon idején nyílt volt, de az ő intézkedése folytán kellett ide is amazokhoz hasonló épületet emelni. Az oszlopos folyosók az éjszaki és nyugati oldalon bazárok, vagyis mindenféle boltok, a déli oldal egy nagy kávéház és vendéglő. Alig áll meg, vagy épen ül le valaki e folyosón, azonnal ott terem a cipőtisztító és lábbelijét a lábán kifényesíti. Ettől nem is szabadkozik itt az ember, ez már itt a szokás, díja csak néhány krajcár (centesimo, vagy soldo.)

A téren ezekre menő galamb repdes, mindannyiá setét kék, szinte fekete és feltűnően kicsiny. Ezeket itt a világot sem szabad bántani, s ezt annyira tudják maguk is, hogy az ember lába elől csak épen annyira térnek ki, hogy el ne tapossák. Itt aztán megkínálják az embert kis papír-zsacskó tengerivel, amit egy néhány soldóért megveszünk és abból étetjük e galambkákat, a melyek közül némelyik az ember kezére is rászáll és tenyeréről szedi a szemeket.

A Zemplén mai száma nyolc oldal.

B) Fedezel.

1. Állami javadalmazás: . . .	122,449 ft 38 kr.*)
2. Cselekvő kamatok: . . .	869 ft 96 kr.
3. Alapok járuléka: . . .	5,810 ft — kr.
4. Különböző bevételek: . . .	5 ft — kr.
5. Térítmények: . . .	200 ft — kr.
1—5	129,784 ft 34 kr.

A vármegyei lótenyésztés emelésére a földmivélsügyi m. kir. minisztérium részéről megengedett *lótenyésztési-jutalom díjazás*, mint arról az érdeklődőket nyomatott hirdetések már külön is értesítették, Töke-Terebesen a f. évi szept. 5-én fog megtartani.

A »nagyerdei« híd ügye. Lapunk legutóbbi számában közöltük, hogy a Felső-bodrogi vízszabályozó társulat kívánására a keresk. ügyi miniszter által az állandó híd helyett esetleg létesítendő kompátjáró felállítása szempontjából elrendelt mederfelvételeket a vármegye kir. államépítészeti hivatala foganatosította és a komp átjáró a hozzávetőző tttal együtt hozzávetőleg 25—30000 (azaz huszonöt—harmincezer) forintba kerülne. — A kir. áll. építészeti hivatal az elkészített előmunkálatokat a keresk. miniszterhez leendő felterjesztés céljából időközben a vármegye alispánjának bemutatván, a felvételekhez készített előmérték-költségvetés szerint a munkálatok előállítás költsége 35,948 ft 23 kban van előirányozva, aminek évenként, hozzászámítandó még a medernek a komp helyén esetről esetre minden árvíz után kikötésével és tisztántartásával, továbbá a komp fenntartásával és az ártéren vezetett 2185 méter hosszjáró burkolt utnak az iszaptól és különösen a jégzajlás után lerakódott jégtábláktól való megtisztításával és évente történő kavicsolásával járó fenntartási összeg, amely fenntartási költségek az évi 1200 ftot meg fognak haladni. Az ügy III. fokú elbírálás, illetőleg végelöntés végett a nagyméltóságú kereskedelemügyi miniszterhez felküldetett.

Hivatalvizsgálat. Főispánunk ömeltósága tegnap délelőtt K.-Helmeczen járt és titkára közreműködésével behatóan megvizsgálta a bodrogi járás szolgabírói hivatalának belső ügyvitelét s pénzkezelését. Lapunk nyomatása közben még nem értesültünk a hivatalvizsgálat eredményéről, de hiszszük, hogy a második szolgabírói állás rendszerezése után új erőt nyert hivatal a vármegyei közigazgatás minden ágazatában felismerhető haladásról szolgáltatott öröndetes bizonyságokat.

Hírek a nagyvilágból.

III. Sándor orosz cárt a tulságos sok munka annyira kimerítette, hogy most beteg. Emiatt, valamint azért is, mert az ország nyugati részeiben a kolera aggasztó mértékben pusztít, a tervezett nagy hadgyakorlatok megtartásának idejét későbbre halasztották.

Stefánia özvegy trónörökösne nevenapját, Szent-István király napján, fényesen ülte meg Tolbachon a furdó közönsége. Öfelsége öszintén örült a kedves meglepetésnek, melyben ötlet és

* Az állami javadalmazás 1894-ben tényleg és valóssággal volt 108,600 ft; most előirányoztatott 13,849 ft 38 kral több, vagyis 122,449 ft 38 kr., — mely állami javadalmazásnak a vármegyei közigazgatás érdekében történendő kiszolgáltatása iránt nagy részletességgel megokolt előterjesztés fogtétetni a belügyi kormányhoz. *szek.*

A palota folyosóin és bejárata alatt beillesztett emléktáblák vannak, felirattal a köztársaság idejéből egy-egy nevezetes történeti eseményt örökít meg.

T. olvasóm bizonyosan nem kételkedik, hogy ezek az egyes dolgok, hadvezérek, vagy más polgárok kiváló hazafias erényeiket, vitezetteiket, sikerdús eljárásaikat, önfeláldozó hősiességüket hozák fel követendő példaként az utódok emlékébe, magam is ily meggyőződésben kezdem őket olvasgatni, — és ime épen az ellenkezőt találtam. Ezek az utókor megvetésének vannak adatai; vezérek, akik az ellenség előtt megszaladtak, parancsnokok és kormánybiztosok, akik valamely ostromlott várost idő előtt feladtak; diplomaták, akik idegen hatalmakkal a köztársaság érdekeire nézve nem kedvező szerződést kötöttek stb. De nincs időnk a doge-palotával bővebben ösmerkednünk, nézzük meg a *Szt. Márk templomát*.

Külső kinézése fény és egyéb képekről ennek is eléggé ösmert. Belül azonban meglepő különösen a képzelhetetlen gazdagság és a temérdek gyönyörű festmény. A képek a keretig arany kockákkal kirakva, mintha arany falra volnának festve. És hány ilyen festmény van ez óriási templomban, a melyben hol lent, hol magasan anny mindenfélre folyosókon, szugolyokon, padlás-szerű helyiségeken barangoltunk össze-vissza! A templom főbejárata felett négy óriási nagy ló van (bronzból, mert eleven *egy simcs* Velencé-

leánykáját, *Erzsébet* kir. hercegnőt, a furdó közönsége részesítette.

A kínaiak *Pinjang* mellett ismételtlen megtámadták és visszaverték a japánokat. A háborúban a koreai csapatok támogatják a japánokat. A kínaiak győzelméről szóló hír, újabb és hiteles hírek szerint, pusztán csetepaté értékére olvad le. Mindaz, ami eddig történt, csak előkészület a döntő harcra.

A kolera Magyarország keleti és északi határszélein, u. m. Bukovina és Galícia területén egyre pusztít.

Hírek az országból.

Öfelsége a király, ki szeptemberben az öszti hadgyakorlatok megszemlélésével lesz elfoglalva, Bécsben szept. 13-án személyesen jelen lesz annak az elmékoszlopnak ünnepies leleplezésén, melyet Bécsnek 1683-ban a töröktől való felszabadítása emlékére emeltek. — Szept. 15-én Öfelsége Budapestre utazik és másnap fogadja a delegációk tisztelgését.

Wekerle miniszterelnöknl öfelsége születésnapján, aug. 18-án, nagy díszben volt. A miniszterelnök, kitünő vendégeitől környezve, emelkedett és lelkes szavakban éltette a királyt. A felköszöntő elmondása után megszólaltak az ágyúk a Gellért-hegyen.

Lajos-napját, aug. 25-ikét, ugy a székes fővárosban, mint az ország különböző vidékeinek egyes városaiban is, az országos gyászhoz illő egygyellett ünnepelték meg. Szépen jellemzi az ünnepeles méltóságát, hogy rendezavarás schol sem történt.

Hieronymi Károly belügyi kir. miniszter a közigazgatás reformjáról szóló törvényjavaslattal kapcsolatban elő fogja terjeszteni a *tűszendőri felügyelő* intézményének életbeléptetésére vonatkozó törvényjavaslatot is.

Reiszig Ede, ujonnan kinevezett államtitkár a belügyi minisztériumban, a szokott ünnepies formák közt belépett hivatalába.

Különbélek.

(Királyi adományok.) Öfelsége, kabinet-irodája utján, Csollák György sz.-polyánai gk. nyugalmazott tanítónak 20 ftnyi, Durkos Mihály oroszokai gk. tanítónak 15 ftnyi és Kascák János hardicsai gk. tanítónak 15 ftnyi kegyes adományt küldött.

(Szent-István-napja Homonnán.) Mint mindig, ugy ez idén is vallás különbség nélkül nagy számú hallgató közönség jelent meg a r. kat. templomban, hogy (egyszer egy évben!) magyar egyházi beszédet hallhasson. A szép egyházi beszédet *Mikita* Antal Káplán tartotta, ki rövid, de gondosan összeállított szónoklatával általános tetszést aratott. Az első magyar szent királyt ügyesen hasonlította össze a ker. vallás alapítójával, kiemelve mindkettőnél a vallásságot s hazafiságot, mely két erény a legszebben elfér egymás mellett. A *Szombat*-tal végződő istentisztelet teljesen kifogástalan lett volna, ha a kellő öszszhangzást a templom *poros* padjai s *pókháló* falai le nem rontják. E porosságáról híres templomot, nemkülönben a kritikán aluli temetőt is, kénytelenek vagyunk *Sekurkay Agoston* apátplebános figyelmébe ajánlani, már csak azért is, mert a templom rendbentartására, a mint tudjuk, egy kis »alapocská« is van! Ugyanez a gör. kat. templomban *Kutka* István, a derék espereslelkész tartott

mondhatnám. Belül megnézni nem volt időnk. A »riva dei Schiavoni« (a szlávok rakodópartja) Velencéndk ugyszólván korzója, fő-utcája, sétahelye, minden egy személyben; mert ez a nyílt tengerre néző részen jó hosszan húzódik, szélesen mind sima lapos kövekkel kirakva, minden »canale« kitoroklásánál áthidalva. Képelem mily elhagyatott, csendes hely ez a nyári hőség nappali óráiban! de most itt láttunk legtöbb embert járáni.

A többi közt láttunk katonákat is. A tisztek, kivált a lovasságiak, csinosak, — a »bersaglierik« (vadászok) türhetően mutatnak, de a gyalogsági legények sehogy se nyerték meg tetszésüket. Tartásuk sem nagyon katonás. De különösen csunya lábbeli felszerelésük. A nadrág alól valami fehér flanel-szerű anyag nyulik ki, amely lábuk fejének mintegy felét, sarkukat pedig egészen eltakarván, a cipőnek sarkatlan papucs kinézést ad, ugy hogy az ember mindig várja, mikor esik le a cipő a lábukról.

De elkövetkezett immár az ebéd ideje, ebéd után pedig tovább kell mennünk. Tehát megebedeltünk, s az után elgondoláztunk nagy részben a széles canal-grandén a vasuti állomáshoz, a melyen Verona felé el is mentünk.

De erről jövő levelemben.

(Ünneprontás.) Egyetlen nemzeti ünnepünk van: az egységes Magyarország állami ünnepe. Ezen az egy napon, Szent-István napjának állami ünnepén, különösen is *egynek* kell éreznünk magunkat. Ezer esztendei vergődés és véres harcok után, megmaradt a politikai magyar nemzet. Fergeteg dulta, vihar korbácsolta, hiúság és hizelgés selyme puhította; de végre is megmaradt egynek, egységesnek és egy napra, egyetlen egy nemzeti ünnepnapra *örösnék* is. Mikor a törvényhozás az első magyar király névnapját nemzeti ünnepé tette, nem kisebb okból tette, minthogy a soknyelvűség-adta viszonyok között is lássék államunk *évezredes magyar individualitása* és hogy a fényes korszakok dicsőségeire való egy napi visszaemlékezés minden, e hazában élő embernek jogot adjon büszkének lenni *magyar voltára*. A *nemzeti öntudat* ez ünnepeinek megtartása nagy politikai eszközt és hazafias célt takar: megrontása tehát botor és lakoltatást érdemlő hazafiatlan cselekedet. Ezek előre bocsátása után, felhívjuk az illetékes egyházi hatóság figyelmét arra, hogy az *ev. ref. egyházakban* ez ünneprontás magasztos voltáról nincs meg az emberekben a kellő öntudat. Hozánk érkezett tudósítások nyomán irhatjuk, hogy — többet ne említsünk, — a *bodrogi közti és nagy-mihályi járásban* az *ev. reformátusok* nem tartották meg *Szent-István névünnepe*t; »magyar hitű« atyánkfiai nem hódoltak a »pápista szent«-nek és a tiszteletes urak nem vették maguknak azt a hazafias fáradságot, hogy ezen a napon istentiszteletet tartottak volna. Az oláhokat a törvény szigorával kötelezzük mindenfelé az ünnep megtartására s büntető ítélettel sújtjuk az ünneprontókat. Azt kell hinnünk, hogy a jövőben hasonló szigor alkalmazására nem lesz szükség a »par excellence« fajmagyarokkal szemben *Biz*.

(István-napja Kelecsenyben.) Az emberi szívnek talán egyik legboldogítóbb — és mondjuk egyedül álló — érzete az, ha olyanokat lát maga körül meglegedetten, testvéries együttlétben, akiknek meglegedettségét, testvéries együttlétét ő maga készítette elő, azoknak ő maga volt az alkotója. Főispánunk ömeltóságát ez a boldogító érzés foghatta el kelecsenyi otthonában e hó 20-án, *István napkor*; mert hiszen a jó egyetértés és testvéries együttlét nyilatkozott meg mindazok tetteiben, akik a szeretet melegével, a tisztelet mély érzetével és a ragaszkodás igaz mivoltjával szívükben keresték föl a nap hőstét, aki névünnepe tartotta e napon. Sha végig nézett az ünnepelet a 150-nél több személyből álló vendégseregen, meglegedés foghatta el. A vendégek, sokan a messze vidékekről is, már d. e. 10 óra tájban kezdettek gyülekezni. Kocsi kocsi után robogott a kelecsenyi kastély tisztaságtól ragyogó parkján át a lakóhelyig, ahol az érkezőket a házi gazda igazi, hamisítatlan magyar vendégszeretettel fogadta, s ebben a foglalkozásában osztozott atyjával az utólréhetetlenség kedves és gondos leánya: *Leona* öngagsága. Egymásután érkeztek a róm. és gör. katolikus pápás, a református lelkészek, a vármegyei tiszti kara, a vm. gazd. egyesület, a honvéd tisztikar küldöttsége, a törvszék, áll. ép. hivatal, a dohánygyár, a pénzügyigazgatóság, vármegye bizottsági tagok stb stb. nyolcvannál több magánfogaton és bérkocsikon.

Folytatás a mellékleten.

Matolai Etele

Többen, akik akadályozva voltak abban, hogy István-napijban személyesen s élőszóval adjanak kifejezést legőszintébb szerencsekívánataiknak, igen megleghangú levélben gratuláltak. Így *Matolai Etele* alispán is, akit éppen akkor felejthetetlen leánykaja halálának évfordulója ejtett szomorúságba, nyájas levélben fejezte ki igaz örövendezését és adott kifejezést a fölött érzett örömeinek, hogy a vármegye nagyközönségének tisztelete és szeretett főispánja iránt tanúsított ragaszkodása nem csökkent, sőt inkább öregbedett az idők folyásán. Mások, leginkább pedig azok a köztisztviselők, kiket hivatalos dolgok tartóztattak vissza attól, hogy István-napra kijöjjenek, már az előtte való napon voltak Kelecsenyben főispánunk ömeltóságánál; így *Seyfried József* kir. törvényszéki elnök is Ujhelyből. — Legelsőbben a vármegye tisztikara tiszteleggett, akiknek nevében *Dókus Gyula*, vármegyei főjegyző remek beszéddel üdvözölte főispánunk ömeltóságát. A bizalom, mely a szeretet koszorujának egyik legszebb virága, mondom a bizalom hangján elmondott beszédre, mely határában egyike volt főjegyzőnk közalkalmakkor mondott legszebb beszédeinek, főispánunk ömeltősége szintén bizalommal, szetettel válaszolt. — A fogadás után 3 teremben dusan megterített asztalokhoz ültünk s ebéd alatt, jó magyar szokáshoz híven, a cigány rázendített a szebbnél szebb magyar nótákra. S nemsokára megeredt a tósztok árja. Ugy voltunk vele, hogy a *Fejes István* s.-a. ujhelyi ev. ref. költő pap, a *Puzsa Sándor*, s.-pataki gör. kat. prépost-főesperes és a *Lengyel Pál* s.-a. ujhelyi róm. kat. plébános tósztkai, jóllehet nem egymásutáni sorrendben következtek, nagyon megragadták mindannyiunk figyelmét. Megmondom miért? Mind a hárman a sziv egy- és ugyanazon hurját pengették meg, azt a mely a szeretet hurja; más és más szavakkal mind a három szónok egy eszme köré csoportosította tósztkájában az igazságot, azt, mely a szeretet igazsága. A három tósztkai főispánunk ömeltőségének egészségre mondatott s *mindegyikben kidomborodott az az élvülhetetlen érdeme ömeltőségének, hogy a vallásfelekezetek között jelenleg tapasztalható legjobb egyetértésnek a megalkotója, fenntartója és megsvilárdítója ő volt és ő lesz továbbra is.* — Az a harmónia, melyet egyetlenegy disszonáns hang meg nem zavar, s mely e vármegye területén élő különböző vallásfelekezetek irigylésre méltó helyzete: mindenha hangos tanuja lesz annak, hogy ömeltősége a *Pax* jelszót a gyakorlatban és pedig annak minden ágában, érvényesítette. — Alig hangzottak el a jelentőségteljes mondasok, *Molnár Béla* dr. orsz. képviselő állott fel s a jelenlevő vallásfelekezetek lelkészeire ürité poharát, akik megértvén főispánunk ömeltősége intencióját, a „*Pax*“-nak nemcsak követői, de hirdetői is és hűséges munkatársai e téren főispánunk ömeltőségének. — Felköszöntőt mondotnak még: *Mecner Gyula*, *Hlavathy József* főügyész, *Bernáth Elemér* a kassai tábla ezidőszerinti vezetője. A tósztkok sorát a méltóságos házigazda zárta be, éltetvén kedves vendégeit. Asztaltöntés után a fiatalság táncra perdült. Volt, volt ám és pedig milyen fényes holgyközönség is! Csoportok verődtek össze az öregebb fajtából hol itt, hol ott s élénk kedélyességgel koccintgattak még jó ideig a házigazda és leánya, illetve gyermekei egészségére. — Érdekes, szép látványt nyújtott az a tarka kép is, mely Kelecseny ünnepő ruhába öltözött népségből kerekedett elő, kisebb nagyobb csoportokba szedődve az urilak körül, mindég közelebb és közelebb húzóda a tánc-helyiségül szolgáló nagy teremnek a terrászra nyíló ajtószáryaihoz, lélekben együtt vigadva és örülve a sok-sok uri néppel. — Mikor este hatkor ütött az óra indulóra, elbucsuztunk a legszeretettelőbb házigazdatól s leányától. Példánkat követték a többiek is. — Mikor mi ujhelyiek, az utról, mely a park dusa árnyas fái közül kivezet, visszánéztünk s láttuk a szélrőzsa irányában tova gördülő többi uri fogatokat, azt gondoltuk, hogy ebben a mi szép és nagy vármegyénkben minden ut Kelecsenybe vezet. Igen! Minden ut Kelecsenybe, mint minden ér a szivbe; mert ott is, mint itt a szeretet lakozik. —sl.

(Városi ügyek.) Ujhely város képviselő-testületének e hó 21-ikén tartott közgyűlésére *Ujfalussy Endre* főbíró bemutatta a *Kremnicsky és Társa cég*gel, a villamos világítás concesszió utján való létesítése tárgyában megkötött és aláírt szerződést. Felolvasás után, névszerinti szavazással egyhangulag elfogadták és jóváhagyás végett a vm. alispánjának bemutatták. Jóváhagyás után vállalkozó cég köteles a munkálatot azonnal megkezdeni és még a folyó évben befejezni. — Ugyanebben az ülésben a Rákóczi-utcai csatorna teljes kiépítését véglegesen elhatározták s a szerződést *Péter Henrik* vállalkozóval, ki a munkálatot már folytatja, e napokban megkötik. — A Kossuth-utcai gyalogjáró újjáépítése és kiszélesítése tárgyában a főbíró tervszerinti előterjesztés megtételére utasították.

(Az időjárás gyönyörű.) A hét első napjaiban volt jó esők után szépen felzöldült a természet. Szinte hajlandó elhinni az ember, hogy ugy

van valósággal is amint látszik, hogy t. i. újra tavaszodik. Mintha a kikelet örömétől csicseregne a fecskemadár, mely nem veszi észre, a kis bohó, hogy az ereszt alatt már vérvörösebe kezd átmenni a hederának haragos zöldje. A méhecskék is vidám dongással repkednek a rét virágain és szorgalmasan gyűjtögetnek mézet az akác virágokról. Kristálytisza levegőben a hegyek bóbítai hihetetlen messzeségbe ellátszanak az alföld rónáira. Így Szerencséről írják, hogy aug. 23-án estefelé a lomnicicsucs egész tisztán oda látszott a bekecs-szerencsi állami utszakaszra, az u. n. *Hidegvölgy* nyílásán át; ugyanerről a ritka természeti jelenségről ad hírt m.-zombori tudósítónk is, irván, hogy *Szántó* irányából a *Sátorhegy* délnyugati oldalán pompás látványt képében föltetstettek a szemhatáron a Tatra hegy-óriásai.

(Esküvő) *Hornyay Béla* dr., vármegyénk tb. főorvosa, tegnap kora reggel esküdött örök hűséget a r. kat. templomban kedves menyasszonyának, *Balogh Gizellának*. Az esketés szertartását *Lengyel Pál* plébános fényes segédlettel végezte. A fényes esküvő Ujhely intelligenciájának nagy száma nézte végig és kísérte ki a boldog párt a helybeli vasúti állomásra, honnan *Hornyay Béla* dr. és neje a reggeli gyorsvonattal nászutra indultak. — Boldogság kísérje őket!

(Az izraelita ifjuság) részéről rendezendő táncmulatság, nem mint a meghívóban látható a terménytözsde helyiségeiben, — hanem az Abonyikertben f. hó 29-én, azaz szerdán tartatik meg.

(Országos vásár.) Varannón a f. hó 21. és 22-én megtartott orsz. vásárra temérdek szárvasmarhát hajtottak fel és így az ár nagyon alacsony volt. Az árak alacsonyosságának alakulására hatással volt a nagy takarmány hiány is. A gabonanemű szintén tulságos olcsó áron kelt, pl. a búza méter-mázsánként 5 ft 50 krért. r. l.

(Színészet) *Rakodcsay Pál*, a kassai színház igazgatója, társulatával a jövő hó közepe táján, egy hónapi időre Ujhelybe érkezik. Tália templomát, a rozszant, utótt kopott színházat, erre az alkalomra feldozgatják, tatarozzák, hogy ugy az előadók, mint a nézők tisztességes helyet találjanak abban a mélkü nagy granáriomban.

(A dohánygyári munkások nyári táncvígalmá) mult vasárnap kedvezőtlen auspiciumok mellett kezdődött. Ugyanis az egész napon át tartó borongós, telleges égbolt ugy este 6 óra tájban, mikor már a buzó rendezőség is megjelent a színhelyen, kezdte önteni könnyeit, ugy hogy bizony már szakadt az eső javában, mikor a vendégek szállingózni kezdtek. Hogy az igazi jókedv s mulatóvágy mennyire fittet hány a roz időknek, ezen az estén is alaposan bebizonyodott. Szakadt az eső, mint a parancsolat, de azért a Fischer helybeli díszítő-mester által izlésesen dekorált Abonyi-féle nyitott táncsterem egyre jobban telt meg fehér-ruhás, táncra kész szép dohánygyári leányokkal. (Igen szépen festettek a mintegy 20 főre rugó női rendezőnők, a mellükön átkötött széles nemzeti szalagokkal.) Tíz óra tájban minden talpalatnyi tér el volt foglalva. Csillag Herman zenekara pedig huzta isten igazából s oly tüzzel, hogy teljes lehetetlenség volt folyton nem táncolni. A kedv egyre fokozódott. A négyes táncokat két kolónban mintegy 70—80 pár járta. Szünetóra alatt az egybesereglett vendégek — kik között ott volt a szeretetreméltó új igazgató is — kellemes meglepetésben részesültek. A terem közepén a dohánygyári daloskör csoportja kezdett a szebbnél-szebb magyar nótákba és igazi gyönyörűség volt hallgatni a szivből fakadt dalok természetes akkordjait. Volt is taps bőven. Folyt aztán a tánc kivilágos kivríradtig; már ekkor az ég is kitisztult s a kelő nap arany sugarai köszöntötték a még mindig kirtartóan táncoló seregét. Valóban pompásan sikerült tehát ez a vigalón s minden jelenvolt meglepedéssel távozott ebből az augusztusi majálisból. — Btt.

(Véres verekedés.) A Széchenyi-téri „Vörös ökör“-höz címzett kocsmá, f. hó 22-én délelőtt, véres verekedés színhelye volt. Négy ittas kőmiveslegény és a kocsmáros hetese kaptak össze. Négyen lévén egy ellen, a hetest mihamar leverték a lábáról. Deusch Juda, látva a hetes veszedelmét, közbelépett; ekkor azonban reátámadtak őt is jól elverték s a fejét több helyen befakasztották. A verekedésnek a rendőség vetett véget s a garázdálkodókat bekísérte, a hol megérdemelt büntetésükről gondoskodtak.

(Kézrekerült zsvány.) Simkó András, cipész, e napokban panaszt emelt a rendőség előtt, hogy Kozslik Kálmán cipész-segéd, hónapokkal ezelőtt, mikor nála dolgozott, több a mesterséghez való szerszámát ellopta. Midőn a rendőség Kozslik ellen a nyomozást megindította, nemcsak a panasz-kodónak tárgyait találta meg dugaszban, hanem tucajtát a kaptafáknak és egyéb szerszámoknak, melyet Kozslik mostani munkaadójától, Linder Dávidtól hordott el apránkint. A további nyomozás során aztán még érdekesebb dolgok kerültek napfényre. Nevezetesen: kiderült, hogy Sz. A. dr. konyhájából körülbelül két hét előtt több ezüst

evőeszközt, ugyanott a szakácsné ládájából négy arany-gyűrűt lopott, L. . . . Mihályné padjáról pedig a száradni felagatott ruhaneműek közül több darabot lopott el éjnek idején. A 20 éves tolvaj iparos segédet átadták a kir. törvényszéknek.

(Korhely-asszony sorsa) Thuránszki János napszamos több év óta vadházasságban élt egy kolbásai napszamos asszonnyal. Az ügüttelés eredménye két kis gyermek. De mert az asszony többet gondol a pálinkával, mint a főzéssel és gyermekeivel: ezért férje több ízben jól elverte. E hó 23-án, egy ilyen családi jelenet után, az asszony az udvaron levő kutba ugrott. Szerencsére, a kút nem mély, a víz is kevés benne. Kihúzták, ugy hogy a hideg fürdőn kívül egyéb baja nem esett. Kevéssel erre folment a padlásra és ott felakasztotta magát, azonban még így sem sikerült, mert tettét észrevették és idejekorán levágták. Ennek megtörténte után, éjnek idején az ablakon keresztül megszökött s azóta nyoma veszett.

(Mükedvelői előadás.) Folyó hó 18-án, írja tudósítónk, sikerült mulatságot rendezett Nagy-Mihály fiatalága. A rendező bizottság, élén *Bartus Sándor* mint elnök, *Póányi Géza* mint alelnök, *Orosz Gizella* k. a. mint pénztárosnő, *Vidder Bertalan*, mint rendezők valának. A mulatságot mükedvelői előadás előzte meg. *Liliumfi* vigjátékot adták s valóban jól mulatott a közönség. *Póányi Géza*, mint Szilvay professzor, kitűnő maszkiával s határozott jó játékaival hatott, s mellette kitűnő partner volt *Bakajsa Gizella* k. a. ki Kamilla, a vén kisasszony szerepét meglepő rutinnal játszotta. Teljesen sikerült *Liliumfi* és *Szellemfi* alakítása. *Liliumfi Palságh Géza*, míg *Szellemfi: Hlavács Jenő* volt. Előbbi szép alakjával s lágy hangjával a szerelmes színészt igen szépen játszta, míg *Szellemfi* alakítója folytonos derűtségben tartotta a közönséget örökös mokáival, kilépése alkalmával is taps fogadta jól sikerült maszkiát. *Mariska* szerepét *Fröhlich Ilonka* k. a., míg *Erzsike* szerepét *Bartus Elza* k. a. játszotta teljes meglepedésére a teremben zsufolásig egybegyűlt közönségnek. Kányai szerepét *Gyurótsik Mihály* játszotta, s az egyszerű falusi kocsmáros szerepét kitűnően alakította, muzdulatai s hanghordozása mind csalódásba ejtette a közönséget, vajjon azt egy ifjú ember játszotta-e? Gyuri pincért *Balogh Géza* játszta; oly friss eleven „naturbursch“ volt, hogy a jelen volt nagyvendéglős sóhajta mondta: — „Oh ha ilyen pincérem volna!“ . . . — A szerelmes hangulatba is bele élte magát. Így még *Zucsek Frigyes*: Schwarz fogadós, *Rontsinssky Géza*: ennek fia, *Póányi Jenő* — egy uracs — mind a darab sikerének előmozdításán fáradoztak. Melegpőben játszta kis szerepét *Póányi Etelka* k. a., mintha csak szinpadra született volna, olyan kedves megjelenésű és hanghordozású, hogy csak most sajnáljuk, hogy nagyobb szerep nem jutott vala neki. — Az egész mulatság tiszta jövedelme 50 ft. mit a nagy-mihályi kisedővő intézet javára *Sulyovszky István* elnök a rendezőbizottságtól már át is vett. — Felülfizettek, mit jelenleg köszönettel nyugtazunk: özv. *Dercsényi Kálmán* 2 ft., *Widder Márk* dr. 2 ft., *Baján Mariska* 1 ft., *N. N.* 1 ft., *Balogh Gézá* 3 ft., *Czibur Bertalan* 2 ft., *Widder Béla* 1 ft., *Ihnatkó János* 1 ft., *Ferenczy Elek* 3 ft., *Ferenczy Sándor* 1 ft., *Pap István* 4 ft., *Marmorstein Jenő* 1 ft., *Nyilassi József* 1 ft., *Sulyovszky István* 8 ft. és *Balzam Emil* 5 ft., összesen 36 fto.

(Tanárvaltozások s új iskolaszéki tagok választása Homonnán.) Egy néhány év óta nemcsak Homonnán, de máshol is nagy változások észlelhetők a tanárok között. Az idén is a polgári és középkereskedelmi iskolához Szavcsuk József igazgató helyébe *E. Jakab Géza*, Reich Manó tanár helyébe pedig *Gróf Vilmos* nevezettek ki, míg S. Nagy Lajos tanár helyébe *Brezanóczy Béla* Csáktornyról helyezettett át. A volt tanárok közül Szavcsuk József az alsó kubini polg. s középker. iskola igazgatóját vette át, Reich Manó és S. Nagy Lajos tanárok ellenben Szegedre a polg. s középkereskedelmi iskolához helyezettettek át. Üdvözöljük az új evróket s gratulálunk az áthelyezettetteknek! — Mig a tanári testületben csak változás, addig az iskolaszéknél szaporulban állott be. Ugyanis a legutóbb végbement választások alkalmával 4 új tag választott be. *Oesterreicher Hugó*, *Frank István*, *Kelemen Armin* dr és *Moskovits Ervin* dr. A 4 tag közül főleg *Moskovits Ervintől*, a fiatal tehetséges ügyvédőtől várnak igen sokat, ki remélhető, hogy meg is fogja szüntetni azt a vaskalaposágot, mely a multakban egy-két iskolaszéki tag részéről volt észlelhető. r. l.

(Menyegző.) Varannóról írja alkalmi tudósítónk: Vannak helyek, a hová az emberek mulatni gyönyörködni, vagy üdülni járnak. Ugy látszik, hogy Varannóra *megházasodni* járnak messzeföldről. — Ebben az évben is már két uri ember vitt s éppen S.-A.-Ujhelybe Varannóról hitvestársat és ime f. hó 18-án ismét Varannón vezette oltárhoz klaudivinyi Sántha Géza, meczenzefi köz. piskolai rajztanár, Füzesgyörgy György főszoigabíró kedves és szép leányát, *Irenkét*. Régi

jó és szép magyar szokás szerint ment véghez ez a menyegző. Mauks Arpad kérés és Polányi Gyula kiadó násznagy tartottak szíves beszédeket, midőn az örömszülöktől kikérték a boldog arát; szóval meg volt adva már a módja, mielőtt a templomba vonult hosszú kocsisorban a diszes násznép. És ha általános tetszést okozott a bájos menyasszony, ki úgy mutatott, mint egy kis fekete galamb hófehér felhők között, nem kisebb feltűnést keltett Hunyor Sándor egri kir. törvényszéki elnök szép leánya, Margit, mint koszorus leány, kihez mint egyszerű bimbó társult másodiknak Polányi Rózsa. Nászsasszonyok voltak: Hunyor Sándorné és Polányi Gyuláné. Vőfélyek voltak: Pintér István és Füzesséry György ifj. Ezen kívül nagyszámú díszes rokonság volt jelen. Ugy látszik, hogy a vidékek csakugyan hatást gyakorolnak az emberre, mert Pintér István vőfély-uram, aki a kies Balaton mellől jött haza erre az alkalomra, olyan sok szépséggel bővelkedő felkészüléssel kivánt minden szépét és jót az ifjú párra, hogy az én gyöngye szavam csak mint a tihanyi visszhang sokszorosa mondhat áldást és kívánhat tartós boldogságot a bájos menyasszonynak és szerencsés vőlegényének.

Cosisa.
(Cimbalmozók figyelmébe!) Mantu Józsi, a helybeli Mányi-banda jeles cimbalmosa, lebergi utjából hazaérkezvén, lapunk utján kívánja a cimbalmozást tanulni vágyók b. tudomására hozni, hogy a legszebb magyar hangszer verésének elsajátításában, úgy mint eddig, ezután is oktatást ad.

(A szülők figyelmébe.) A Kaufmann-féle nyilvános 6 osztályú leányiskolában az 1894/95. iskola évre a beiratások f. évi szept. hó 2, 3, és 4-én az iskolahelyiségben (főutca, megyeház mellett) tartatnak meg.

(Uj Tátrafüreden) a napi fürdővendégek száma tegnapelőtt 68 volt, a fürdőévad vendégeinek összes száma pedig 2116-ra emelkedett.

(Hogy hogyan irnak magyarul) a jenki Amerikában, erről tanuskodik egy amerikai lapból kivágott s lapunk egyik barátja részéről hozánk juttatott cikkeske, melyen a következők olvashatók: „Trenton-Elso-Kossuth-Ferencza-Magyar-Keresztreg-Balegregelyzoes-Temetkezési-Egylet,” ami annyit tesz hogy: „Trentoni-Elso-Kossuth-Ferenc Magyar-Keresztény-Betegsegélyző és Temetkezési Egylet”

(Időjóslat aug. 26-ára.) Száraz, meleg, zivatarok.

Irodalom.

Az „Örillő” c. alatt Sárospatakon január — júniusban hetenként kétszer megjelent polit., társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági lap, mely félfélt fenállása alatt a közvélemény és sajtó kiválóan meleg elismerését vivta ki s úgy a hagyományos magyar szabadelvűség, mint a protestantizmus szolgálatában teljes buzgósággal igyekezett működni, legyőzve az elébe tornyosult nehézségeket, melyek miatt 2 hóig szünetelni volt kénytelen, f. évi szeptember 1-én újra megindul. Hetenként 2-szer fog ezután is megjelenni. Előfizetési ára marad egy óra 50 kr, negyedévre 1 frt 50 kr. szerkesztőtárs ifj. Mitrovits Gyula dr., főmunkatárs Csengey Gusztáv lesz. A megrendelés könnyítést végeztet a közlekedés is küldhető, mely esetben az előfiz. pénz utalványozása október 1-ig elhalasztható. Kötelező jelentkezést, ha más időtartam nincs kitéve, egy évre szólóknak tekintünk, de az előfizetés ez esetben is beküldhető negyedévi részletekben is. Előfizetési pénzek és jelentkezések az „Örillő” kiadóhivatalához S.-A.-Uj helyben (főtér 9. szám) küldendők.

Sárospatak 1894. aug. 25.

Bartha Béla dr.

jogtanár, az „Örillő” polit. lap felelős szerkesztője és tulajdonosa

TANÜGY.

A tanítók üdvözléte.

Azon alkalomból, hogy nagyságos Nemes Lajos kir. tanácsos és tanfelügyelő ur a népvnevelés élen álló tapintatos, humánus és hazafias működésével másfél évtizeden át az ügy szolgálatában hervadhatatlan érdemeket szerzett magának és egy félezernyi főből álló tanítói gárdát a pálya rögös utain soha nem csüggedni, sőt lelkesedni tanított: a Zemplén-vármegyei tanítóknak Alsó-Bereczkiben 1894. augusztus 24-én tartott értekezletéből nevenapjára melegen üdvözljük. *)

A jelen voltak nevében:

Kárpáti Péter bodrog-zsádányi államtanító, és zemplénmegyei törv. bizottsági tag.	Berecz Károly közs. tanító
Gönczi Bertalan vajdáscai ev. ref. tanító.	Zachariás Vince vajdáscai gk. tanító

A magyar nyelvi pótanfolyam S.-Patakon e hó 16-án rekesztett be ünnepesen és képesítő vizsgálattal kapcsolatban. — A pótanfolyamon, írja

*) A meleg üdvözléshez mi is hasonlóval csatlakozunk. Szark.

tudósítónk, 21 tanító vett részt (3 román, 1 német, 17 tót és rutén anyanyelvű.) A képesítővizsgálat 16-án d. e. 8 órakor vette kezdetét: 8—10-ig módszertan, — (tanította Dezső Lajos tk. igazgató, 10—12-ig magyar nyelvtan — (tanította Veress Ferenc tk. tanár) és magyar beszédből (tanították Seliga Antal varannai igazgató tanító és Kiss István mezőlaborci tanító) tettek vizsgálatot. D. u. 2—5-ig 20 tanító gyakorlati tanítást tartott: különféle olvasmányokat kezeltek és a Groó V.-féle vezérkönyvből tanítottak. A gyakorlati tanításokat Seliga Antal és Kiss István gyakorlatilag működő elemi tanítók utbaigazítása és felügyelete alatt gyakorolták a tanítók egész hat héten át.

Általában nagyon szép eredményt mutattak fel a tanítók s úgy az érdeklődők, mint a felügyelettel megbízott szakközégek csak örömmel győződhetettek meg arról, hogy úgy a tanítók, mint vezető tanáraik a hat heti idő alatt eredményes és komoly munkát végeztek. A 21 tanító közül 1, mert már előbb nyert képesítést, eltávozott; 4 csak arról nyerhetett bizonyítványt hogy a tanfolyamot hallgatta; ezek hajlott korukra való tekintetből is nyugdíjaztatni fognak; — 16 tanító képesítettet.

A képesítő vizsgálat befejezése után Nemes Lajos kir. tanácsos és vármegyei kir. tanfelügyelő nagyhatású hazafias beszédben fejtette ki a közoktatási kormányának a nemzetiségekkel szemben felállított szigorú, de törvényes s mindig a békelességen s kölcsönös szereteten alapuló programját; — leikes szavakkal buzdította a tanítókat a további tanulásra, a lelkiismeretes és hazafias munkára: a magyar nyelv és állameszme terjesztésére s lankadatlan hazaszeretetre. Elismerését fejezte ki a vezető tanárok és a Sárospatakra sereglett tanítók lelkiismeretes és eredményes munkája felett, kívánva, hogy addig éljenek, míg a honnak élnek!

Ezután a Szózat összhangzatos elnéklése következett. Majd Dezső Lajos igazgató mondott halás köszönetet a közoktatási kormányának azon atyáskodó intézkedéseért, hogy kegyes volt ezen magyar nyelvi pótanfolyam rendezésével lehetővé tenni a tanítóknak (a törvényes határidőn túl is) hogy a törvény követelményeinek megfelelhessenek; továbbá Nemes Lajos kir. tanácsos és tanfelügyelőnek a pótanfolyam többszöri meglátogatásáért, szíves érdeklődéséért, s a vizsgálatnak széles ismeretkörrel, bölcs tapintattal való vezetéséért, kérve őt, hogy juttassa a magas minisztérium tudomására azokat az örömdetes jelenségeket, melyeket a pótanfolyam egy a hallgatók, mint a vezető tanárok részéről tapasztalt. Ezen beszéd után a Honfi-dal elnéklésével a magyar nyelvi pótanfolyam ünnepesen berekesztetett.

Este a képzőintézet ebédlőben áldomásra gyűltek egybe a tanítók s vezető tanáraik. Az első tanulságos felköszöntőt Dezső Lajos igazgató mondotta, éltetvén a törekvő hazafias tanítókat, állandó hazaszeretetre buzdítván őket, a pótanfolyamon kifejtett eredményes munkájukra isten áldását kérve; éltette továbbá a pótanfolyam vezetésében segítő társait, a vezető tanárokat. Ezután Kiss István, a pótanfolyam egyik tanára, viszonozta a jókívánatokat, éltette Dezső Lajost a fáradságot soha nem ismerő igazgatót s az utólréhetetlen szakképzett tanárt, — jutalmul azt kívánván neki, hogy az általa ezen hat hét alatt elhíntett mustár magvak erős nagy fákka növekedjenek, hogy a hét magyar nyelvi pótanfolyam alatt kifejtett munkájának eredményét és gyümölcsét is láthassa.

A tanítók nevében Parik János ignécsi (Beregvn) gör. kat. tanító mondott meleg szavakkal halás köszönetet a tanárok részéről tapasztalt szíves odaadó fáradozásért; közbe-közbe a pótanfolyamon megtanult hazafias nóták jártak.

A s.-a.-ujhelyi róm. kath. főgymn.-ban a javító- és pótló vizsgálatok aug. hó 29. 30 és 31-én d. e. 8—12-ig fognak tartatni. A beiratások pedig szept. 1. 2. és 3-án szintén d. e. 8—12-ig fognak tartatni. — A fölvétel feltételei:

a) A gymnasium első osztályába csak oly tanuló léphet, aki 9-ik évét aug. 31-ig már betöltötte s 12 évnél nem idősebb, amit okvetlenül keresztelőlévell, illetőleg születési bizonyítvánnyal tartozik igazolni.

b) Hogy valamely tanuló az első osztályba léphessen, megkivántatik, hogy az elemi iskola 4-ik osztályának tárgyaiban való kellő jártasságát hitelles bizonyítvánnyal igazolja.

c) Beiratáskor minden tanuló a legközelebb végzett osztályról szóló bizonyítvánnyal, az első osztályba lépők és a más gymnasiumból jövők, pedig még keresztelőlévell, illetőleg születési, továbbá himlő-ujraoltási bizonyítvánnyal ellátva, a szülők vagy gyámok kíséretében tartoznak az igazgatónál megjelenni.

d) Az egész évi tandij 30 ft, melynek fele vagy legalább egy része lefizetendő; ezenfelül fölvételi díj 4 ft, az ifjusági könyvtárra és az év-

*) Arról már megemlékeztünk e lap hasábjain, hogy a szombat d. u. szünetek tanulságos kirándulások és hazafias ünnepek (Kazinczy sirjánál) rendezésére fordítottak. Szark.

végi értesítőre, minden tanuló a beiratáskor 50—50 krt., tehát összesen 5 ftot tartozik lefizetni. Figyelmeztetem azon helybeli szülőket, a kik gyermekeiket az első oszt.-ba akarják fölvéttetni, hogy ideje korán jelentkezzenek, mert 60 tanuló-nál többet egy osztályba fölvenni nem szabad!

Keit S.-A.-Uj helyben, 1894. aug. 24-én.

Dr. Ormány Miklós,
főgymn. igazgató.

Iskolai értesítés. A s.-a.-ujhelyi róm. kath. elemi fiúiskolában az 1894/5-ik tanévi beiratások szeptember hó 1, 2, 3-án tartatnak meg. Beiratáskor a helybeli illetőségű s egyházi adót fizető róm. kat. szülők gyermekei egész évre 3 frt 45 krt; a helybeli más vallású, vagy vidéki bármely vallású szülők gyermekei pedig 6 frt. 45 krajcárt tartoznak tandijul előre lefizetni, minek megtérítéséről igazolványt kapnak. A tanév a szentlélek ünnepélyes segélyül-hívása s az újonnan épült iskola fölszentelésével 4-ikén nyílik meg, mely ünnepségre a t. szülőket és iskolabarátokat is tisztelettel meghívja: az igazgató.

Értesítés. A városi kisdudóvó intézetben a beiratások f. évi szeptember hó 1-én és a következő napokon, mindenkor d. e. 9—12-ig és d. u. 3—5-ig tartatnak meg. — S.-A.-Uj hely 1894. aug. 25.

Sztanykovszky Sándorné,
v. óvónő.

Az új tanév. Az új 1894/5. tanév közeledtével az érdekeltek szülők tudomására hozatik, miszerint a beiratások a homonnai államigazgatási segélyezett polgári fiú- és középkereskedelmi iskolában f. é. szeptember 1., 2. és 3. napján eszközöltetnek, mindig a d. e. 8—12 és d. u. 2—4 órai időben. — A beiratáshoz minden tanuló szülője, vagy gyámja kíséretében, előző évi isk. bizonyítványával és keresztelőlévell tartozik megjelenni. Tandij a polgári iskolában egész évre 6 ft., a kereskedelmiben 12 ft., mely összesen fölül minden tanuló 2 ft. felvételi, 20 kr. könyvtári és 30 kr. értesítődíjat fizet. Szegény, de jó előmeneteli tanulók tandijelengedésben részesülnek. — Végül közhírré tétetik, miként a javító vizsgálatok a f. aug. hó 29., 30. és 31-én tartatnak meg. — Homonna, 1894. aug. 21-én.

E. Jakab Géza, igazgató.

Felvételek a homonnai áll. faipari szakiskolába. A homonnai áll. faipari szakiskolába az 1894—95. tanévre a felvételek szeptember 1-étől 5-éig tartatnak. Felvételtnek az I. évfolyamba oly növendékek, kik valamely közép-, vagy polgári iskola 2. osztályát, vagy pedig az elemi népiskola 6. osztályát sikeresen bevégezték, vagy ezeknek megfelelő felvételi vizsgálatot tesznek le. Beiratáskor minden növendék tartozik bemutatni születési bizonyítványát, iskolai képzettségéről és újraoltásáról szóló bizonyítványt, továbbá atyja vagy gyámja beleegyezését tartalmazó nyilatkozatot, melyben kifejezendő annak kötelezettsége, hogy a 4 évből álló tanfolyamot bevégezi. Tandij évenként 6 ft. Szegénysorsu tanulók tandijmentességben és 30—40 forintos évi ösztöndíjban, részesülnek, sőt a szükséges könyvekkel, író- és rajzszerekkel is ingyen láttnak el. A teljes tanfolyamot végzett tanuló végbizonyítvány alapján a nagymélt. keresk. minist. nak 1949—1888. sz. rendelete folytán: a műfaragás, esztergályozás és asztalosági ipar önálló székéhez nagykorúságáig, segédi munkakönyv elnyeréséhez jogosítva van. Homonna, 1894. augusztus 22-én.

Kováts József, igazgató.

Az orsz. m. kir. színművészeti akadémián a beiratások szeptember hó 4. 5. 6-ik napjain lesznek, a felvételi vizsgálatok pedig 7-én d. u. 3 órakor tartatik. Bővebb értesítést az intézet igazgatósága (Kerepesi-nt 1 sz. III. em.) készséggel ad.

Zemplén-vármegye Monographiaja.

Szirmay és egyéb külfők nyomán szerkesztett két kötetes munka.

Irta: Kapás Lajos Aurél.

I. Kötet.

Bevezető fejezet.

„Igazat nem hamisítottam,
hamisat nem igazítottam.”
Tinódi.

Hogy ez a miveltség aztán milyen volt, arról később lesz szó.

Tény, és ezt a leletek is — nem épen és kizárólag csak az idevalók — bizonyítják, hogy az ittlakó nép egy felsőbb lényt ismert. Volt — hiszen lenni kellett, mert ma is van — sok olyan dolog, tény, esemény, amelyet az ember a saját eszével megmagyarázni, illetve annak létrejöttét, működését minéműségben felfogni nem bírta. Ezt a dolgot, tény, eseményt elnevezte, — hogy magyarul mondjuk — istennek. Ugy ám! De ezen tények, dolgok, események ép úgy lehettek jók, mint lehettek rosszak. Ez neki mindegy volt. Ők ezen, a saját részükről megfajthetetlen, meg-

magyarázhatatlan valaminek a fogalmába a jót ép úgy bevették, befoglalták, mint a rosszat. Innen van, hogy az ősember ősvallásában a jó-isten mellett ott szerepel a rossz-isten is. Hogy világosabban mondjam: nemcsak a jónak volt meg a maga külön istene; hanem a rossznak is. A mi fogalmaink szerint a béke jó valami ép úgy, mint a szeretet, barátság, irgalmasság, stb. ilyen dolgok; rossz a rombolás, dúlás, fősvényesség. Az ősember amazokról azt hitte, hogy külön külön egy-egy felsőbb lény igazítja azokat; jobban mondva amazok megtestesülései egy-egy felsőbb lénynek, egy-egy istennek. De ugyanezt tartotta az utóbiakról is. Amazok működését istennek tulajdonította, emezekét is.

A magyar hitregetan szintén ismeri a megkülönböztetést, amidőn az istenek között *Armány-t* is fölemlíti.

E dologra még visszatérünk.

Mármost, ha az ősnépek ősvallását egyenként a rendelkezésünkre álló adatok alapján — legyenek azok bár hézagosságok is — vizsgáljuk: arra a tapasztalati tényre lyukadunk ki, hogy mindazoknál a népeknél, amelyek jó és rossz istent ismertek: a vallásos érzés tisztán a félelmen alapult. Ma is beszélnek ördögökről (igaz ugyan, hogy ezt nem léptetik ma már istennek elő) csak azért, hogy a félelmet a hiszékenyekben ébren tartsák.

De másra is rákadunk, vizsgálván az ősvallásokat.

Az ősemberiség nagy része csak akkor fordult az isten-eszme felé, a midőn a saját erejével bizonyos dolgokat, a természet bizonyos előnyeit a maga hatalmába hajtani nem bírta; amidőn azokat a maga előnyére felhasználni gyenge volt. Hogy például igazoljam, fölemlitem, hogy a midőn példa okáért beteg volt: könyörgéssel, sőt áldozat bemutatással fordult azon felsőbb valakihez vagy valamihez, akiről *akkoron* azt hitték, sőt fel is tették róla, hogy a betegségek megszüntetője. Vagyis: a *közfelfogás*, az általános — amennyire általánosról beszélni lehet — hiedelem alapján alkottak maguknak a betegek egy külön, más lényektől *sajátságban* elütő, lényt s ehez ő fohász-kodtak, áldozattal őt kiengesztelni akarták, hogy szüntesse meg bajukat. Talán a kezdet kezdetén a betegek maguk sem úgy gondolták, hogy van egy külön valaki vagy valami, a ki őket meghallgatja; hanem *önkéntelenül* fohász-kodtanak. A természet ereje, vagy mondjuk, hogy más valami a fűben fában rejlő erő, véget vetett egyiknél-másiknál a bajnak. Ez a segedelem átment a köztudatba s lassan megalkotódott egy felsőbb lény, amely a betegek gyógyítója lett.

(Folytatjuk.)

CSARNOK.

Búcsú.

Átkoznom kellene ezt a kis sasfészket,
Melyben minduntalan mindenki csak bántott.
S íme, hogy távozom, szívem arra készlet,
Bántalmazóimtól kérjek bocsánatot!

Nem bánom hát legyen, nem haragszom többé,
Legyünk, mint kezdetben, őszinte barátok,
Fehér zászlót tűzők haragos bűm fölél,
Jókívánat legyen ajkamon az átok!

Elfeledtem tehát, a mit velem tettek.
Sőt azt is megbánom, a mit *vissont* tettem;
Azóta, ugy látom, ők is jobbak lettek,
Tudva, hogy szalmaláng lobogott a *tetten*...

Távozom, de lelkeim átkarolva vonja
Egy virágos kertnek ki-kihajló lombja.
Ez a lomb tette azt, hogy szeliddé lettem,
Hogy mindent eltűrtem, mindent elfeledtem...

Átkoznom kellene ezt a kicsi fészket,
Melyben nem ismertek baráti részvétet,
Ó de mit beszéltek... áldanom kellene:
Dalolni tanított szépsége, kellemé.

(Homonna, 1894. aug. hó.)

Sassi Nagy Lajos.

Bátor férj.

Fürjess Miska korcsmában ül,
Orditozik kegyetlenül.
Tele üveg a kezében,
Meg is huzza hevenyében.

— Megájlj asszony, megmutatom,
Hogy meglesz az akaratom!
Nem parancsolsz tovább nékem,
Isten engem úgy segítjen!

Hogy hazatér nagysokára,
Ráivall a mérges *Sára*;
Kél ajkáról cifra nóta:
— Ilyen-olyan csavargója!...

Fürjess Miska mélyen hallgat,
Éltir átkot és szidalmat.
Mit is tehet ember-fia,
Ha lecsap az istennyila!

Szini Péter.

Rakt'ramok arcképe.

I.

Nyájas olvasóm! Annyira teledisputálták már a fejedet honatyák, írók mindeféle siralmas dolgokkal, hogy el sem tudsz képzelni egy rekt'ramot hosszú pipaszár, halni kész kedély, Sanyaró Vendel-féle arc és éhségtől jajveszékeltő gyerekek nélkül. Annál nagyobb merészség tölem, ha most olyan rekt'ramokat mutatok be, a kikről cseppet se látszik, hogy meghalni készülnének, legalább a szájukban ágaskodó virginia szivar, a domborodó hasak, az egészségtől duzzadó orca, a csillogó szemek, amelyek piros, teli arcokból kandikálnak, az ellenkezőt mutatják. De hogy optimistának ne tarts, egy olyan izlés szerint való rekt'ramot is bemutatok mint aminőről Horatius mondta: »legjobb az arany középszerűség«

T. L. egy igen eszes, humoros és élni szerető tanító volt Sz...n. Most is társaság van nála; egy pap, két tanító és néhány vidéki uracs, a kiket egy egyházi bál ingere hozott össze. A faluban élt egy másik tanító, egy kevés tudomány ügyetlen ember, igen csekély fizetéssel, aki éppen azért minden alkalmat fölhasznál, hogy valami állami segélyben részesüljön. T. L. folyton ígérte, hogy díjat eszközöl számára. A különben is szellemi fölényével felette álló T. L.-nek ez a szegény ördög ezt elhitte.

Most pedig légy szives elképzelni egy asztalt, a melyről a jó ebéd már elfogyasztatott, de még körül vagon ülve olyan alakokkal, mint fölebb lerajzoltam. T. L. kifogyhatatlan volt vendégei mulattatásaiban, különösen a tanítóknak, bizony sok komikumot rejtő életét tudta ő pompásan, igazi humorral karakterizálni. E tárggyal egész következetesen jutott az orosz tanítóra, a kit midőn lefestett, a társaság nyulva volt a nevetés miatt.

»No szeretnénk látni,« kiált valamelyik.

»Ez igen könnyű,« mert ide hivatom. Csak-hogy mégis valami értelme legyen a dolognak. Tudjátok mennyire óhajtja a segélyeket, idecítá-lom olyan cím alatt, hogy a tanfelügyelő hivatja. Itt van a segédjével.

»Helyes« kiálták; de még el se hangzott ez a »helyes« kiáltás, minden szem azt az embert kereste, aki a tanfelügyelőt és segédjét illő-kép tudja reprezentálni.

De ez csak pillanatig tartott, midőn mintegy önkéntelenül is mindenki T. Lászlót szemelte ki, aki szintén igen ügyes, eszes ember volt. A »hecc« könnyen sikerülhetett, mert az orosz rekt'ram nem ismerte, se őt, se a tanfelügyelőt. T. László a reprezentálást elfogadta. Segédnek kinéztek egy helyettes papot, aki akkoriban került e vidékre, szinte ismeretlen volt.

Alig csillapodott le a terveléssel járó izgalom, az időközben elmenesztett küldönc már azzal az üzenettel jött vissza, hogy az orosz rekt'ram rögtön jön.

A tanfelügyelő helyet foglalt a kereveten, toll, tinta, papír került az asztalra, mellé a segéd ur telepedett le, sorban az asztal körül a többi vendégek. A házigazda az ablaknál állott, hogy a helyzetet kellőképp előkészítse. Pár perc múlva már jelentette, hogy a rekt'ram érkezik. A torkok kiköszörülődtek, az arcok méltó kifejezést öltöttek. Lábcsozogás, kopogtatás... A szabad szóra belép egy igénytelen, lehetőleg ünnepi köntösbe bujt férfi az orosz egyháznak. Mély hajlongások között, reszkető lábakkal megállt a szoba sarkában.

Mély csend. A méltóságosok szeméi lesütve, a tanítóé tétovázva. A csendet a házigazda töri meg így szólván: »Tisztelt Kollega Ur! Abban a kitűnő szerencsében részesültem, hogy a vidéken utazó tanfelügyelő úr önagság (rámutat T. Lászlóra) (a rekt'ram részéről a tanfelügyelő felé irányzott mély meghajlás) és segédje a tekintetes ur (rámutatott) (mély meghajtás a tanító részéről) meglátogattak, hogy házi körömben egy napot töltsenek. Én ezt az alkalmat fölhasználtam arra, hogy nagyságos barátom előtt az ön sanyaru sorsát leirjam s a maga iránt érzett jó indulatom-nál fogva némi segélyre ajánljam.

(T. L. leül, a rekt'ram megindultan siet a tanfelügyelő felé, hogy kezét megcsókolja. E szándékot a tanfelügyelő elhárítja.)

Ekkor T. László vette át a szót, mondván: »Édes tanító ur! Barátom a házigazda ur lefestette az ön sivar helyzetét, én ezt meglontolva hajlandó vagyok önnek állami segélyt eszközölni. De hát megérdemli-e ön azt? mert a szegénység magában nem ok a segélyezésre. Az iskoláját most meg se nézhetem, mert e napot a barátság-nak fogom szentelni. De miután önnek nincs oklevele, még azt se tudom, hogy tud-e valamit. Azért, hogy lelkiismeretesen ajánlhasam, elha-

tározom, hogy röviden megvizsgálom, mit tud. Segéd ur ön pedig jegyezze a kérdéseket és feleleteket.«

De már erre, kék, zöld, fehér lett a rekt'ram arca. Életének egy üldözője, álmainak megkeresítője volt a szegénység mellett a *vizsga*, annak félelme s ördögével, a *tanfelügyelő* urral s az most itt ül, vele szemtől-szembe, hogy tőle számon kérje a rábizottakat.

Hát holmi ringy-rongy segélyért birokra keljen most azzal a rémével, aki éjjel-nappal üzte.

Ej mit!... A sarkon fordulásra készítő izom már megrándult az arcában, már csak a lábakra kellett vinni az akaratot... a házigazda rátette kezét a vállára és a mellé huzott székre leültette.

»No hát,« szól a tanfelügyelő, — csak néhány kérdést teszék föl. Pl. mondja csak meg tanító ur, melyik a legfőbb nevelési eszköz?»

Két redő jelezte a rekt'rami homlokon, hogy az ész megkezdte működését...

»A legjobb ne... ne... ve... lési esz... sz... köz a... a... palca...«

»Nem jó, jegyezze segéd ur!« A toll percegett a segéd ur kezében.

Erre jött a második, harmadik és a többi kérdésekre eső felelet, melyeket a jámbor, kicsiny agyvelő kiszorított.

Csurom viz lett a rekt'ram az izzadságtól, midőn a kérdés végén, helyéről föllállott.

Művészet volt egy piszenést is visszatartani.

Most a tanfelügyelő ur kihirdette az eredményt, szólván: »Tanító ur! Kevesebbet tud a sárgahasu tótoknál. És bármennyire sajnálom néhez sorsát, segélyre nem ajánlhatom. (Ekkor a házigazda résztvevő pillantást vet az orosz rekt'ramra, hozzá megy a tanfelügyelőhöz és suttogva beszél neki valamit, olyan arcmozdulatokkal, a melyekből látszik, hogy ki akarja engesztelni és a szegény ördögöt ismét ajánlja.)

A tanfelügyelő folytatja: »Azt mondtam, hogy önt ilyen tudománya mellett segélylyel nem bízathatam, de mégis e barátom (itt T. L.-ra mutat) kérésére megtettem azon reményben, hogy tanulni fog. 50 ftra számítson, Isten áldja meg.«

Ezzel elbocsátotta rekt'ramot, a ki mély hajlongások között eltávozott.

Szinte könyebb lett, hogy kitörhetett az a sok elfojtott kacagás.

Rekt'ram otthon elbeszélte az esetet a feleségének, aki — ebéd előtt állván az idő — az 50 ft reményében egy kakasnak készített sötét sorstot.

De így be nem fejezhetem, mert a tréfa csonka maradna, azaz hogy a tréfának vége, mert itt komoly fordulatot kezd venni. Orosz rekt'ram fanatikusa lett az 50 ft segélynek és hogy meg is érdemelje, összeszedett a vidéken minden pedagógiai könyvet és azokat bujta. Ha T. L.-lél találkozott, kérdőleg vetette rá a szemét, mintha azt mondta volna: »hej, de hanyagok azok az urak oda fent.«

Végre egy alkalmas pillanatban, körülbelül egy év múlva T. L. őszintén leleplezte előtte a tréfát.

Hogy a vakmerő »heccel« egy nemesebb célt akart szolgálni. Azt részben már elérte, mert rekt'ram akkor is többet tudott a sárgahasu tótoknál.

Pár éve találkoztam egy telt hasu intelligens urral, a kinek az értelmes szeméi egészséges piros arcából kandikáltak rám. Mondják, hogy ez volt, az a bizonyos rekt'ram, aki egykor a legfőbb nevelési eszközt olyan szépen kifejtette.

Hát ez a tréfa volt a legfőbb nevelési eszköz.

Péter Mihály

HUMOR.

Nevető fejfák.

I.

Borul ez a sírhant
Egy üveges tóra
Az Icik zsidónál
Itta magát hótra.

II.

Nyugszik itt a földben
Hitvesem Zsuzsánna
Őt esztelen árva
Kesereg utánna.

Bók.

Főhadnagy: Biztosítom, Irma kisasszony, hogy a tegnapi estélyen ön volt a bálkirálynő,

Irma: Ah, csak hizeleg.

Főhadnagy: De becsületesemre, nem volt ott egyetlen valamire való ábrázat sem.

Szívesen máskor is.

Egy mamának elragadta a halálangyala legdrágább kincsét: pár hetes csecsemő magzatát, s egy szellemben nem igen duslakodó fiatal ember vitte ki oda, ahonnan visszatérés nincsen.

Midőn a szomorú mama megköszönte a fiatal embernek fáradságát, az azt válaszolta:

— Igen szívesen nagysád, máskor is.

Vármegyei Hivatalos Rész.

184. e. sz. *Zemplén-vármegye alispánjától.*

Mindazon községek, melyek a „Zemplén” hivatalos lap előfizetési díjával hátralékban vannak, ezennel megintetnek, hogy ebbeli tartozásukat kiegyenlíteni ne késse- nek; mert ellenkező esetben ellenükben a végrehajtást is elrendelem.

S.-A.-Ujhely, 1894. évi aug. hó 3-án

Matolai Etele,
alispán.

14665. sz. *Zemplén-vármegye alispánjától.*

A 10 járási főszolgabíróknak.

Szabó Sándor mádi illetőségű 18 éves siket- néma fiú folyó évi július hó 2-án nyomtalanul eltűnve, felhívom t. főszolgabíró urat, hogy ne- vezetett körözteni s a körözés eredményét bejelen- teni ne terheltesse,

S.-A.-Ujhely, 1894. évi augusztus hó 10.

Matolai Etele, alispán.

14706. sz. *Zemplén-vármegye közsig. erd. bizottságától.*

A „Zemplén” t. szerkesztőségének.

A nagyméltóságú földmívelésügyi ministe- rium folyó évi 42436. sz. a. kelt intézményével leküldött hirdetemény a közönség tudomása végett közzé tétetik.

S.-A.-Ujhely, 1894. évi augusztus hó 10-én.

Szervozky Ödön,
erd. biz. elnöke.

Másolat.

Földmívelésügyi m. kir. minister. 42436. sz. Hirdetemény a f. 1894. évben megtartandó erdőőri és vadőri szakvizsgák ügyében. Az erdőőri szak- vizsgák folyó évi október hó 22-én és az erre következő napokon Budapesten, Pozsonyban, Besz- terczében, Miskolczon, Kassán, Máramaroszi- geten, Debreczenben, Kolozsvárt, Székely Udvar- helyen, Brassóban, Nagy-Szebenben, Temesvárt, Zomborban, Pécsen és Szombathelyen, — a vad- őri vizsgák pedig az erdőőri szakvizsgákkal kap- csolatosan Budapesten, Pozsonyban és Szombat- helyen a vármegyházában d. e. 9 órakor fognak megkezdetni és folytatólag megtartatni. Felhivat- nak mindazok, kik az erdőőri szakvizsgát, vagy a vadőri vizsgát letenni szándékoznak, hogy hi- teles bizonyítványokkal felszerelt folyamodványai- kat a vizsgák székhelyére nézve illetékes királyi erdőfelügyelőhöz nyújtsák be. Budapest, 1894. július hó 13. — *Földmívelésügyi m. kir. minister.*

1996. sz. *Zemplén-vármegye kir. tanfelügyelőségétől.*

A Zemplén-vármegyében levő T. cz. iskolai elő- járókhoz, s tanító urakhoz.

A Debreczenben rendezett országos tanszer kiállítás f. évi augusztus hó 18-án a kereskedelmi akadémia dísz-teremben fog ünnepélyesen meg- nyitattatni. Ez ünnepélyre, valamint az augusztus hó 18-iktól szeptember hó 2-ig megtartandó szak-gyűlésekre s a kiállított tárgyak látogatására a t. c. iskolai előjárókat, tanító urakat, s tanügy- barátokat a kiállítás igazgatósága nevében tiszte- lettel felkérem.

S.-A.-Ujhely, 1894. augusztus 15-én.

Nemes Lajos,
kir. tanácsos, tanfelügyelő.

1978. sz. *Zemplén-vármegye kir. tanfelügyelőségétől.*

A „Zemplén” tekintetes szerkesztőségének S.-A.-Ujhely

Az alább irt ajánlatot azon kérelemmel van szerencsém tek. szerkesztő urhoz megküldeni, hogy azt becses lapjában közzétenni sziveskedjék. Hivatalos tisztelettel vagyok

S.-A.-Ujhely 1894. augusztus 22.

Nemes Lajos,
kir. tanácsos, tanfelügyelő.

Verner Gyula által szerkesztett, s a nagy- mélt. vallás- és közokt. m. kir. ministerium f. évi 30.597 számú rendeletével engedélyezett »200 isko- lai ének-könyvet«, mint a gyermeki lelket neme- sítő hasznos művet a t. c. tanító urnak figyelmébe melegen ajánlom.

S.-A.-Ujhely 1894. augusztus 22.

Nemes Lajos
kir. tanácsos, tanfelügyelő.

3679/I 894. *A s.-a.-ujhelyi j. főszolgabírájától.*

Körözüény.

Sáros-pataki illetőségű Réz Péterné szül: Kiss Julia s.-a.-ujhelyi lakos szakácsné, Sáros; ata- kon 23 év előtt váltott cselédkönyvet f. hó 20-án S.-A.-Ujhelyben véletlenül elvesztette.

Felhivatnak a községek előjárói nyomozá- sára s feltalálás esetén ide leendő betérjesztésére. S.-A.-Ujhely. aug. hó 24. 894.

Urbán Ferenc, t. főszolgabíró.

713. sz./IV. 894. *A s.-a.-ujhelyi j. főszolgabírájától.*

Körözés.

Ifj. Gabry Jánosné s.-a.-ujhelyi lakosnak egy 1 1/2 éves, fejtő szőrű, magyar fajú, kissé hátra álló szarvu, üsző tinója, f. év augusztus 20-án, a s.-a.-ujhelyi csordából eltévedt. A jelzett tinó kö- röztetik.

S.-A.-Ujhely 1894. aug. 23.

Br. Gaizler, szolgabíró.

1886. ki. *A gálszécsi járás főszolgabírájától.*

Körözüény.

Ifj. Boronkay László pelejti birtokos beje- lentvén, hogy a n.-mihályi orsz. vásárról aug. 13-án hazahajtás közben T.-Terebes körül egy idősebb kora, veres szőrű homlokán fehér csikos tehene elveszett, körözését elrendelem.

Gálszécs 1894. aug. 20.

Somosy szolgabíró.

20516. és 26819. sz. *M. k. pénzügyigazgatóságától.*

Körrendelet.

Valamennyi községi s körjegyző urnak Zemplén-vármegye területén.

Dohány jövedéki kihágás miatt elmarasztalt Osztrovszki János volt Leányvár községhez tar- tozó Órhegy-tanyai lakos ismeretlen helyre távo- zott. — Dohányjövédéki kihágással vádolt Pá- londi János volt mádi és s.-pataki lakos ismeret- len helyre távozott.

Utasítatik a czim, hogy nevezett egyének- nek jelenlegi tartózkodási helyét a községben és területén nyomozza s feltalálás esetén tegyen ide jelentést.

S.-A.-Ujhely, 1894. aug. 8-án.

Beeske kir. p. ü. igazgató.

Nyilt-tér*)

Nyilatkozat.

E lap f. évi 33-ik számának nyiltterében Hlivják Tivadar cseleji tanító, azt hozván fel ment- ségűl, hogy gyermekies stylusban irt levelemet felszólításnak nem veszi, azóta már férfias stylus- ban is irtam neki, s miután állítását bizonyítani még arra sem hajlandó, ennél fogva a 32-ik szá- ban megjelent közleményem mellett megmaradok.

Valaszka-Bella (Nyitra m.) 1894. aug. 22.

Zékány Tivadar,
nevelő.

Értesítés.

A t. c. szülőket értesitem, hogy tanulókat teljes ellátásra elfogadok. Szigoru rendtartásról és jó ellátásról kezeskedem. Kívánatra a német nyel- vet is tanítom. Bővebb felvilágosítással a kiadó- hivatal szolgál.

Egy ker. tanító.

*) E rovat alatt közöltékert nem vállal felelősséget a Szerk.

A szerkesztő postája.

Sz. Á. urnak — *Szacsur.* Felszólalásával sziveskedjék a t. vármegye közsig. bizottságához járulni. Onnan s így közvetve lapunk útján is bizton remélheti, hogy a szenvedett sérelmek szan- nálva lesznek.

W. J. urnak — *Holyben.* Besoroztuk. Kirukkol — talán már a jövő számban.

F. B.-nak — *K.-Helmec.* Levelet küldöttem.

Sz. J. urnak — *Máloza.* Nyilatkozatát, eltekintve annak áradozó modorától és személyes vonatkozásaitól, azért sem közöljük, mert a szóban lévő konkrét esetet bejelentette a vár- megye közsig. bizottságának is. Ezt helyesen cselekedte. Várja tehát már most nyugodtan, bizalommal és türelemmel a „sa- tisfactio”-t onnan, ahonnan várnia kell, t. i. az előbb nevezett fórumtól. Amint megkapta, biztossra veheti, hogy mi leszünk az elsők, akik a nyert elégtételt publikálni fogjuk.

Felelős szerkesztő:

D O N G Ó G Y. G É Z A.

Kiadó-tulajdonos: **Ehler Gyula.**

Hirdetések.

Bérlet

Bár mily területű zöldséges kertet Sze- rencsen bérletbe keresek, szives értesítést kér Legyes-Bényére

3-3

Nagyné.

Felhívás a szülőkhöz!

Azon szülőknél, kik fiaikat a német nyelv elsajátítása végett Szepességre kül- deni óhajtják, tanácsoltatik azokat Podol- linban, hol kegyes tanítórendi algymnasium is van, küldeni, éspedig azért mert:

1. A lakosság Podolinban kizárólag német ajku, s a német nyelvet csak is ily helyen sajátíthatja el a gyermek.

2. A podolini gymnasium négy osztá- lyában a tanuló ifjuság száma alig haladja meg a 100-at s így annak már kisebb szá- mánál fogva, a tanári kar mind erkölcsi, mind előmeneteli tekintetben, nagyobb te- lügyeletet gyakorolhat.

3. A havonkinti teljes ellátás 12 frt-tól 25 frtba kerül, a lakások már kárpáti leve- gőnél fogva egészségesek, az élelmezés pedig a fizetéshez képest kitűnő, s hogy a gyer- mekek tisztán járjanak, arra a tanári kar a városi előjárósággal együtt felügyel.

4. Az utazás Podolinig is igen könnyű és olcsó, miután vasuti állomás helyben van, Különben mindennemű felvilágosítással készséggel szolgál Lippóczy Vilmos városi főbíró.

Podolinban, 1894. évi aug. hó 11-én.

Rusch Pál,

jegyző.

Lippóczy Vilmos,

v. főbíró.

Thuránszky László tulajdonát képező Széphalom utca 544. számú ház mellékudvarán egy körülbelül 3—400 hordó bor elhelyezésére alkalmas egy kisebb és egy nagyobb ágból álló **pincze** f. évi november hó 1-től bérbe adó. — A tulajdonossal értekezhetni a vármegyházán.

Hirdetmény.

A s.-a.-ujhelyi ev. ref. egyház tulaj- donát képező és S.-A.-Ujhely város határa- ban fekvő, két tagban levő szántóföld s kaszálló rétből álló mintegy 31 holdnyi birtoka 1894. október 1-től 1906. október 1-ig terjedő 12 évre e **folyó 1894. évi szeptember 2-án** d. u. 3 órakor a város- házában tartandó nyilvános árverés útján haszonbérbe fog adatni.

A feltételek Lácza Elek ügyvéd ur- nál megtekinthetők.

Dókus Gyula,

főgondnok.

Ügyvédi irodámat f. évi augusztus hó 20-dikától a Kazinczi-utca 510. sz. házba (Zárda - utcával szemben) tettem át.

1-3

Dr. Erényi Manó.

377/94. sz.

Árlejtségi hirdetmény.

A homonnai kir. járásbírósi hivatali és fogházi helyi- ségeinek fűtésére az 1895-ik évre szükséges összesen 111 köb- méter buk hasáb tűzifának szállítására az árlejtsé f. évi **sep- tember hó 5-ik napján d. e. 9 órakor** a hivatal helyiségében meg fog tartatni.

Miről az árlejtsében részt venni kívánók azzal értesit- tetnek, hogy a feltételeket a hivatalos órák alatt alólirt kir. albirónál mindég megtekinthetik s hogy a vállalkozó köteles 50 forint övadékot letenni, mely a szállítás tartamig az adó- hivatalban helyeztetik el.

Homonnán, a kir. járásbírósnál 1894. augusztus 21.

Valkovics István,

kir. albiró, mint hivatalvezető.

A s.-a.-ujhelyi m. kir. adóhi- vatalnál, f. évi szeptember hó 1-től egy dijnoki állás betöltendő. Az adókezelésben jartassággal bírók előnyben részesülnek.

HIRDETMÉNY.

Ezennel köztudomásra hozzuk, hogy **egy elsőrangú jelzálog-intézet képviselőjével biztatván meg**, alulírt intézetnél **1000 forinttól** kezdve **40¹/₂** vagy **50 év alatt évi annuitással törleszhető**

jelzálog kölcsönök

egy földbirtokra, mint városok és községek részére a legkedvezőbb feltételek mellett díj és jutalékmentesen kieszközölhetők.

Ugyanez intézet **vesz és elad** mindenféle **értékpapírokat**, idegenpénzeket és vert-aranyat, valamint elfogad **betéteket folyó számlára is** kedvező feltételek alatt.

*A Zemplénmegyei Kereskedelmi-,
ipar-, termény- és hitelbank*

S.-A.-Ujhely.

Eladók fajtisza:

1. Plymouth-Rock **csirkéket**,
 2. Pekingi **kacsákat**,
 3. Emdeni **ludakat**,
 4. Poland China **malaczkokat**,
 5. Két éves fa **ojtványokat**.
- Árak jutányosan, alku szerint.
S.-Patak **Molnárné Rác Janka**.

Tisztelettel értesítjük a tisztelt közönséget, hogy **Bereg, Ugocsa, Ung- és Zemplén** megyékben

Bródy Sándor úr Ungvárt

van kizárólagosan megbízva köszön termékünk eladásával, miért is kérjük ezentul becses megrendeléseiket közvetlen oda juttatni, melyeknek legpontosabb fogantatásáról biztosítjuk.

Magyar általános közszénbánya részvénytársulat

3-3

Gyógyszerész gyakornokul

egy hat gymn. osztályt végzett ifjút előnyös feltételek mellett elfogad **Gaal Sándor** gyógyszerész Varannón.

Üzlet eladás.

A főtéren saját házamban lévő **fűszer- és vegyes-kereskedésemet** feladni szándékozván, az **összes raktáron lévő árukat** egészben vagy parthieban, valamint a **bolt berendezést is** lényeges árleengedéssel ajánlom az érdekelteknek.

Egyttal jelentem, hogy üzlet-helyiséget is az üzlet beszüntetése napjától bérbe adom.

Teich Zsigmond.

BOKOR JÓZSEF

üveg és porcellán kereskedő

SÁTORALJA-UJHELY.

Ajánlja a n. é. közönségnek szíves megtekintés végett üzletében felállított

SAMOUT

majolika kályháit

mely a kontinensen legkitünőbb minőségű s legjobb fűtő képességű.

A legnagyobb igényeknek is megfelelő **disz majolika tárgyait**, mely csin és izlés tekintetében versenyeznek bármely gyártmánnyal.

Alma eladás.

A méltóságos **Sennyei Pál** örököségi várszögi kertjében vagy 300 köbölnyi nemes **téli alma** van eladó. Venni szándékozók forduljanak **Hidegkövy** kasznár urhoz; lakik Agárdon.

3-3

Szőlőajtványok és Amerikai szőlővesszők eladása!

A 30 holdnál nagyobb területű **Sándor-telep Ujvidéken** f. évi November havában **Ripária, Portalis, Solonis és Jacquez** alanyokra készült.

500.000 darab fás ojtványából a tökéletesen összeforrt példányokat, jutányos árak mellett eladásra bocsátja.

Ez idén a **legjobb bel- és külföldi bor és csemege-szőllő-fajokból 420** fajnál több került ojtás alá és alólírott teleptulajdonos kívánatra bővebb magyarázatokkal ellátott részletes árjegyzéket, a t. cz. érdeklődőknek ingyen és bérmentve szívesen átküldi.

A telep **zöldajtásokkal** is szolgálhat, nem különben, mind ojtási célokra, mind pedig iskolázásra alkalmas, **amerikai alanyokkal, Ripária Sauvage, Portalis, Solonis és a Rupestris** különféle válfajaiból, mind sima, mind pedig gyökeres vesszőkkel **nagyobb mennyiségekben**, végre a már hordképes ojtványokból, az ojtógalyak is eladásra kerülnek.

Adamovich Sándor

3-10

Ujvidéken.

Tokaj város

BEJEGYZETT

ellátott

„TOKAJI

tessék kérni,

cakis a Tokajban létező

ELSŐ TOKAJI COGNAC-GYÁR

mely a magas m. kir. kereskedelmi Miniszterium ellenőrzése alatt áll,

mert „Tokaji Cognac“ név alatt

nem is Tokajban gyártott értéktelen utánzatok

hozattak forgalomba.

KITÜNTETÉSEINK:

A magas m. kir. Miniszterium gyárunkat állami kedvezményben részesíti, **Arany érmek:** Páris, Bordeaux Nizza, Brüssel, Haaga, London. Berlin és Chicagó kiállításaitól.

Diszoklevél mint legmagasabb elismerés:

A bécsi 1894. évi nemzetközi kiállítástól.

Különös figyelembe veendő és csakis ezen

czimerével

VÉDJEGYGYEL

valódi

COGNAC“-ot

melynek egyedüli gyártója

Szaftalan és nyomban száradó

Cs 10 Mtr.
1 Ko
1 frt 50 kr.

Csak 1/2 s 1 kilós
üvegekben fekete
képpel
és védjeggyel

Christoph Ferenc SZOBAPALLÓ-FÉNYLAKK

lehetővé teszi, hogy a szobák a mázolás alatt a használatának, mivel a kellemtelen szag és a lassú, ragadós száradás, mely az olajstékek és az olajtaknak sajátja, elkerültesse. Emellett a használata olyan egyszerű, hogy kiki maga végezheti a mázolást. A palló nedves tárgyakkal feltörülhető, anélkül hogy elvesztené fényét. Meg kell különböztetni:

színezett szobapalló-fénymáz,

sárgabarnát és mahagonibarnát, mely akár csak az olaj festék fűdi be a pallót a egyttal fényt is ad. Ezért egyaránt alkalmazható régi vagy új pallóra. Teljesen betű minden foltot, korábbi mázolást stb; van azután **tiszta fénymáz** (színezetlen)

új pallókra és parketre, mely csupan fényt ad. Különösen parketre s olajstékekkel már bemázolt egészen új pallókra való. Csak fényt ad, emellegre nem fűdi el a famusztrát.

Postacsomag, körülbelül 35 négyzet mtr. (két középnagyú szobára való) 5 frt. 90 kr., vagy 9¹/₂ márká.

A közvetlen megrendések minden városban, ahol raktárak vannak, ide küldendők. Mintamázolások és prospektusok ingyen és bérmentve küldetnek. A bevásárlásnál tessék jól vizsgálni a cégre s a gyári jegyre, mivel ezt a t. b. mint **25 éve létező gyártmányt** sok-ic utánzóak és hamisítják, sokkal rosszabb, s gyakran a célnak meg nem felelő minőségben hozzák forgalomba.

Christoph Ferenc,

A valódi szobapalló-fénylakk feltalálója és egyedüli gyártója,

Prága, K. Berlin.

Valódi minőségben csakis **Malártsik György** fűszer- és vegyes kereskedésében kapható S.-A.-Ujhelyt.

